

Úr »Kristeligt Dagblad«

Færingerne siger sikkert nej til at være med som EF-medlem

Voksende tvivl om det er i øernes interesse

THORSHAVN (KD-korrespondent) Tanken om Færøernes medlemskab af EF forekommer i dag mere fjern og konturløs end tidligere.

I Danmark er den færøske EF-tilslutning i et vist omfang blevet betragtet som et tids spørgsmål. For mange forekommer det utænkeligt, at en del af det danske rige i længden står uden for det fællesskab, »storebror« Danmark og »lillebror« Grønland stemte sig ind i mandag den 2. oktober 1972.

Det er svært, for ikke at sige umuligt at finde en færøsk politiker, som går ind for medlemskabet, og de vilkår, landsstyret på Tinganes hidtil har fået stillet i udsigt i Bruxelles, har været sådan, at stemningen i de færøske partier er blevet mere og mere forbeholden.

Udsættelsen på EF-topmødet i København af Færøernes afgørelse om medlemskab til efter afslutningen af De forenede Nationers havretskonference har givet ø-samfundet i Nordatlanten en højst velkommen og forholdsvis ubestemt tænkepause.

Ifølge Danmarks tiltrædelsestraktat med De europæiske Fællesskaber skulle befolkningen på Færøerne inden udgangen af året have taget stilling til, om den vil med i EF eller ej. Verdensorganisationens hav-

rets konference er under forberedelse. Hvor lang tid forberedelsen vil tage er uvis. Der er mange ømtålelige forhold at tage hensyn til, ikke mindst de fiskeri-interesser i Nordatlanten, som Island står for. Noget taler for, at konferencen kan begynde i løbet af sommeren 1974, men forventning om en hurtig afslutning eksisterer ikke. Danske eksperter forudsætter, at konferencen endog særdeles nemt kan trække ud over årsskiftet 1974/75.

En EF-folkeafstemning på Færøerne i år ville være faldet på et tidspunkt, hvor færingerne ikke kunne vide, hvad der fiskerigrænsemæssigt ville være til størst fordel.

Under den færøske valgkamp forud for folketingsvalget torsdag den 13. december stod de færøske partier tvivlende over for tilslutningsperspektivet. De fleste politikere var enige i, at opnåede Færøerne ikke helt andre vilkår, end dem landsstyret hidtil havde kunnet få, var der ikke grund til overhovedet at tænke på en folkeafstemning. Alle måtte simpelthen sige fra.

Det var i øvrigt EF-perspektivet, som fik det færøske republikanske parti til for første gang siden dets oprettelse at deltage i et folketingsvalg. Denne deltagelse honoreredes

med besættelsen af et mandat, som tilfaldt topkandidaten redaktør cand. polit. Erlendur Paturson.

Radikal ændring nødvendig

— Det færøske landsstyre har den 9. april 1973 taget stilling til de foreliggende betingelser for EF-medlemskab, siger vice-lagmand Peter F. Christiansen, Sambandspartiet. En færøsk folkeafstemning om EF kan kun komme på tale hvis der i Lagtinget fremlægges et nyt forslag om betingelser.

Hele tendensen i udviklingen for det færøske fiskeri går i retning af, at der ikke er nok til os i farvandet omkring Færøerne, og der vil blive endnu mindre, hvis vi skal til at lukke op for fremmede fiskere, inden for 12 mile fiskerigrænsen. Beslutningen af 9. april pålægger landsstyret at arbejde for, at EFs regler om fiskeriet laves om, så de bedre passer til forholdene omkring os og så der tages hensyn til, at fiskerierhvervet er afgørende for det færøske samfund og at andre erhvervsmuligheder er minimale.

Hilmar Kass, Selvstyrepartiet, understreger, at der må en radikal ændring af EFs fiskeripolitik til for den kan få en positiv modtagelse på Færøerne. De hidtidige tilbud om en overgangsperiode på 10 år, hvorefter fremmede fiskere stilles lige med færøske, er uantagelig.

— Vi er også bange for den fri etableringsret, fortsætter Kass. I international målestok er det ikke store penge, der skal til for at løbe vort erhvervsliv over ende. En enkelt koncern kan udkonkurrere alle færøske erhvervsdrivende.

EFs målsætning er integration, og det er vi imod. Færingerne er bange for de store og ikke krigsinteresserede. Dan-nelse af en Europahær kan føre til noget så uønsket som værnepligt på Færøerne i EF, slutter Kass.

— Over for EF er vi i en venteposition, siger Pauli Ellefsen, der var den Sambandskandidat, som opnåede flest stemmer ved folketingsvalget i december. Der må et helt nyt udspil til, før medlemskab kan komme på tale. Den hidtidige fiskeripolitik kan ikke accepteres, navnlig ikke på baggrund af alle partiers ønsker om en udvidet fiskerigrænse.

I vore bestræbelser på at sikre fiskerestanden står vi stærkere uden for EF end inden for, og i dag har vi en selvstæn-

Føroyar
Færøerne

dig forhandlingsposition vi kan udnytte, f.eks. med henblik på en handelsaftale med EF som et alternativ til medlemskab.

De færøske selvstyrefolk taler så meget om bevarelse af suveræniteten, slutter Ellefsen. Jeg er ikke bange for, at vi skal miste den. Hidtil har vi kunnet klare os.

Synd for danskerne

— Det er synd for danskerne at de er blevet indlemmet i EF, siger folketingsmand Erlendur Paturson, republikanerne. Som færing og nordbo må man bekylge tilslutningen, men den er selvvalgt for danskernes vedkommende.

EF-landene er industristater, og i deres selskab hører Færøerne ikke hjemme. Vi er nordligt orienteret og føler os mere tiltrukket af et samarbejde mellem os, Grønland, Island og Norge i Nordatlanten, hvor vi har en forsterket, for ikke at sige eneret til fiskeriet.

Naturligvis skal vi tage en handelsaftale, men den skal være på linje med de aftaler, som er truffet mellem Norge og Sverige hverisær og EF.

Den vesttyske forbundskansler Willy Brandts tale om den

overnatonale regering har bekræftet vore bange anelser. Danskerne må se i øjnene, at de i det europæiske selskab får en hjemmestyring som Færøernes over for Danmark. Så ondt ville jeg ikke ønske det ville gå for nogen.

Tidligere lagmand og folketingsmand Hakun Djurhuus, Folket flokken, peger på at han i Lagtinget har foreslået en handelsmæssig tilknytning til EF i stedet for et egentligt medlemskab.

— I dag går alle partierne ind for tanken, omend med nuancerede standpunkter siger Djurhuus. Kommer Norge i en ny forhandlingsituation over for EF, stiller tingene sig anderledes.

Ser man på landkortet vil man umiddelbart kunne forstå vore vanskeligheder. Færøerne er et lille samfund, afhængigt af fiskeriet, og vi kan ikke deltage i den almindelige fri erhvervsudøvelse, fællesmarkedet kræver.

Vi er bange for at miste noget værdifuldt i EF. På 10 til 15 år kan vi forsvinde som folk i EF-vrimlen. Afstanden til København er lang nok. Der er endnu længere til Bruxelles. Leo

